

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ (๘) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“เกษตรกร” หมายความว่า เกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“สถาบันเกษตรกร” หมายความว่า สถาบันเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“หนังสืออนุญาต” หมายความว่า หนังสือที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกให้เพื่ออนุญาตให้เกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

“การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การจัดการและวิธีการใช้ที่ดินและน้ำ ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประสิทธิภาพสูงและนานที่สุด โดยวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดการสูญเสยหรือเสื่อมสภาพของดินและน้ำ อันเกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือจากการกระทำของมนุษย์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“ส.ป.ก.” หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หมวด ๑

การรับมอบที่ดิน

ข้อ ๕ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการเกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดส่งหนังสือรับมอบที่ดินให้ผู้ได้รับการคัดเลือกลงลายมือชื่อตอบรับในหนังสือรับมอบที่ดินนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

หากเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ไม่ลงลายมือชื่อตอบรับตามวรรคหนึ่งด้วยเหตุใดก็ดี ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนเพื่อให้มีการลงลายมือชื่อตอบรับภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือเตือน หากไม่ตอบรับภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้นั้นหมดสิทธิในการได้รับคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้น

ข้อ ๖ ในกรณีที่ผู้ได้รับการคัดเลือกมิได้เป็นผู้ถือครองที่ดินแปลงที่ได้รับการจัดให้อยู่เดิม ให้มีการนำขึ้นแนวเขตแปลงที่ดิน และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้ได้รับการคัดเลือกทราบกำหนดเวลานำขึ้นแนวเขตล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

เมื่อผู้ได้รับการคัดเลือกมาแสดงตนตามวันเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานว่า เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจริงหรือไม่ เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วให้นำขึ้นแนวเขตแปลงที่ดินที่จัดให้ และให้ผู้ได้รับการคัดเลือกลงลายมือชื่อรับมอบที่ดินไว้เป็นหลักฐาน

ถ้าผู้ได้รับการคัดเลือกไม่มาแสดงตนตามวันเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควรและไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ปฎิรูปที่ดินจังหวัดทราบ หรือมาแสดงตนแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับมอบที่ดินไว้เป็นหลักฐาน ให้ผู้นั้นหมดสิทธิในการได้รับคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้นและให้คณะกรรมการปฎิรูปที่ดินจังหวัดจัดที่ดินนั้นให้แก่ผู้ได้รับการคัดเลือกผู้นั้นต่อไป

หมวด ๒

การเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

ข้อ ๑ เมื่อผู้ได้รับการคัดเลือกลงลายมือชื่อรับมอบที่ดินไว้เป็นหลักฐานแล้วผู้นั้นต้องเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตด้วยตนเองภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการปฎิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด และให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายออกหนังสืออนุญาตตามแบบที่กำหนด ทำระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฎิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘ เว้นแต่เป็นที่ดินที่ได้มาจากการจัดซื้อหรือเวนคืนเพื่อการปฎิรูปที่ดิน

ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายจัดทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาจัดไว้โดยมีค่าเช่าเชยให้แก่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายกำหนด

ถ้าเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรไม่เริ่มเข้าทำประโยชน์ภายใน
 ระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการสอบสวน
 ข้อเท็จจริงโดยมิชักช้า หากปรากฏว่าการไม่เข้าทำประโยชน์มีเหตุอัน
 สมควร ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดอนุญาตให้ขยายระยะเวลาเข้าทำประโยชน์
 ได้ตามควรแก่กรณี แต่ต้องไม่เกิน ๒ เดือน นับแต่วันที่อนุญาตแล้ว
 รายงานให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อทราบ แต่ถ้าปรากฏว่าการ
 ไม่เข้าทำประโยชน์ไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือพนักงานกำหนดระยะเวลาที่
 ปฏิรูปที่ดินจังหวัดขยายระยะเวลาเข้าทำประโยชน์ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัด
 ออกหนังสือเตือนให้ผู้นั้นเข้าทำประโยชน์ในที่ดินภายในเวลาที่กำหนด
 ซึ่งต้องไม่เกิน ๑ เดือน นับแต่วันที่รับคำเตือน เมื่อพนักงานกำหนดเวลา
 ดังกล่าวถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
 มีคำสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรหมดสิทธิการเข้าทำประโยชน์
 ในที่ดินนั้น และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้
 เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรทราบ และให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
 จังหวัดจัดที่ดินนั้นให้แก่ผู้ได้รับการคัดเลือกผู้นั้นต่อไป

ข้อ ๔ ในปีแรกเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรต้องทำประโยชน์
 ในที่ดินให้เสร็จตามจำนวนเนื้อที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด
 และต้องทำให้แล้วเสร็จเต็มตามพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายใน ๓ ปี

ข้อ ๕ ให้เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินใน
 เขตปฏิรูปที่ดินมาจัดทำสัญญา กับ ส.ป.ก. ภายในระยะเวลาตามข้อ ๔
 และจะต้องเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ตามที่
 ส.ป.ก. จัดให้มาน

ข้อ ๑๐ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินต้องใช้ที่ดินตามโครงการปฏิรูปที่ดิน และตามแผนการผลิตและการจำหน่ายที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าแผนการผลิตและการจำหน่ายยังมีได้กำหนด ก็ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของปฏิรูปที่ดินจังหวัด รวมทั้งให้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีแนวแสดงแนวเขตที่ดินซึ่งสามารถชี้แนวเขตได้แน่นอน และคงทนถาวรไม่เป็นการก่อให้เกิดหรือน่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้ครอบครองที่ดินข้างเคียง

(๒) จัดให้มีการอนุรักษ์ดินและน้ำตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

(๓) จัดให้มีการปรับปรุงบำรุงดินตามคำแนะนำของพนักงานเจ้าหน้าที่

(๔) ไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการทำให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม

(๕) แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยไม่ชักช้าเมื่อมีภัยใด ๆ เกิดขึ้นอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ที่ดิน จนถึงขนาดทำให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมที่จะใช้ในการประกอบเกษตรกรรม

(๖) ทำการบำรุงรักษาสิ่งสาธารณูปโภคต่าง ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) ไม่ดำเนินการใด ๆ ในทางที่ก่อให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรค หรือความเสียหายต่อการดำเนินงานตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๔) ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มตามพื้นที่ และไม่นำที่ดินนั้นไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่น ๆ เข้าทำประโยชน์

(๕) ปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดกำหนด

ข้อ ๑๑ ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากที่ดินหรือสิ่งสาธารณูปโภคต่างๆ ตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำราคาเช่า หรือค่าเช่าซื้อหรือค่าชดเชย หรือค่าตอบแทน หรือค่าบริการอื่นใดตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๒ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการประกอบเกษตรกรรม หรือกิจการอื่นตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม

ถ้าเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่นหรือกระทบกระเทือนแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการต่อไปตามความในข้อ ๑๔

ข้อ ๑๓ กรณีเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรใดประสงค์จะสละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับอนุญาต ให้ยื่นคำขอสละสิทธิพร้อมกับคำขอบอกเลิกสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาจัดให้ โดยมีค่าชดเชย ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ตามแบบที่กำหนดท้ายระเบียบนี้

หมวด ๓

การส่งให้ออกจากที่ดิน

ข้อ ๑๔ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรอาจถูกส่งให้ออกจากที่ดินได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีไม่ปฏิบัติตามความในข้อ ๘ หรือข้อ ๙

(๒) ไม่ชำระค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อ หรือค่าชดเชย หรือค่าตอบแทน หรือค่าบริการใดๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) ไม่ทำประโยชน์ในที่ดินที่จัดให้จนเป็นเหตุให้กระทบกระเทือนต่อแผนการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตผลเกษตรกรรม

(๔) กระทำการฝ่าฝืนข้อ ๑๐ หรือข้อ ๑๒ หรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ส.ป.ก. หรือผิดสัญญาที่ทำกับ ส.ป.ก. หรือไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีอยู่กับสถาบันการเงินที่ให้กู้ยืมเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ ส.ป.ก. โดยไม่มีเหตุอันควร หรือประพฤติปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด โดยประการที่แสดงให้เห็นว่าไม่สุจริตหรือแสดงตนเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวข้างต้นเกิดขึ้นให้หนังสือเตือนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรไม่ปฏิบัติตามให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร

เล่ม ๑๐๗ ตอนที่ ๑๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กรกฎาคม ๒๕๓๓

พร้อมด้วยบริวารออกจากที่ดินภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่ง เว้นแต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้โอนการทำประโยชน์ที่ดินไปยังบุคคลอื่นหรือละทิ้งที่ดินไปโดยไม่สามารถหาตัวได้พบ หรือปฏิบัติแผนระเบียบในเรื่องที่ดินมีหนังสือเตือนแล้วซ้ำอีก ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรพร้อมด้วยบริวารออกจากที่ดินได้โดยไม่ต้องมีหนังสือเตือนและให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดแจ้งคำสั่งนั้นให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรทราบ

ในกรณีที่ไม่สามารถแจ้งคำสั่งตามวรรคสองให้เกษตรกรทราบได้ ให้ปลัดคำสั่งนั้นไว้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านแห่งท้องที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ

หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเห็นว่าคำสั่งให้ออกจากที่ดินนั้นไม่เป็นธรรมให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรนั้นยื่นอุทธรณ์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้งคำสั่ง หรือวันที่ได้ปลัดคำสั่งพร้อมทั้งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบ

ในระหว่างการพิจารณาคำอุทธรณ์ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสั่งให้ออกจากที่ดินยังคงอยู่ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นได้ต่อไป จนกว่าคณะกรรมการจะมีคำวินิจฉัย

หมวด ๔

การสันสิทธิและผลของการสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

ข้อ ๑๕ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรย่อมสันสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ตาย เลิกสถาบันเกษตรกร หรือละสิทธิ เว้นแต่จะมีการโอนไปยังบุคคลอื่นโดยชอบตามมาตรา ๓๐ วรรคหก หรือมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) ขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการเกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ก. สัญชาติไทย

ข. มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้วก่อนดำเนินการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

(๓) สันสิทธิไปตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลง หรือข้อสัญญาในการกู้ยืมเงินจาก ส.ป.ก. หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือสถาบันการเงินอื่นตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๔) สิ้นสิทธิไปตามสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชยที่ทำกับ ส.ป.ก.

(๕) ถูกสั่งให้ออกจากที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดิน ตามความในข้อ ๑๔ และไม่มีการอุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือ มีการอุทธรณ์ แต่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยตามคำสั่งเดิม

ข้อ ๑๖ ในกรณีเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรใดสิ้นสิทธิเข้าทำ ประโยชน์ในที่ดินตามข้อ ๑๕ ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย มีหนังสือเรียกสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาจัดให้โดยมีค่า ชดเชยหรือหนังสืออนุญาตคืนให้แก่ ส.ป.ก. ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันได้รับหนังสือ หากไม่สามารถเรียกเอกสารดังกล่าวคืนภายใน ระยะเวลาที่กำหนดไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุใดก็ตาม ให้จัดทำเป็นประกาศ ของทางราชการเพื่อแสดงให้ทราบว่าเอกสารดังกล่าวเป็นอันเลิกใช้ตั้งแต่นั้นวันที่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้น โดยให้ปิดประกาศดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการ อำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายใน หมู่บ้านแห่งท้องที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ แห่งละหนึ่งฉบับ มีกำหนดสามสิบวัน

เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรอันเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่ทางราชการได้ลงทุนไปหรือให้กู้ยืมตามสัญญา ทั้งนิตตามระเบียบคณะกรรมการกำหนด

หมวด ๕

ข้อ ๑๓ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่ใดมีเหตุจำเป็นยังไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดโดยความเห็นชอบของเลขาธิการมีอำนาจพิจารณาประกาศยกเว้นการใช้ระเบียบนี้ทั้งหมด หรือบางส่วนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบโดยไม่ชักช้า

เมื่อเหตุความจำเป็นดังกล่าวในวรรคหนึ่งได้สิ้นสุดลง ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดโดยความเห็นชอบของเลขาธิการนำความในระเบียบนี้มาใช้บังคับต่อไป

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ หรือกรณีที่ถูกสั่งให้ออกจากที่ดินותרณ์ตามข้อ ๑๕ วรรคสี่ หรือกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีปัญหาเกี่ยวกับการสนธิธิในการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามความในข้อ ๑๕ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยละเอียดแล้วรวบรวมเรื่องพร้อมเสนอความเห็นไปยัง ส.ป.ก. เพื่อพิจารณา และทำความเข้าใจเสนอคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิแก่ผู้ותרณ์ ในการมาชี้แจงแสดงหลักฐานเพิ่มเติมแก่คณะกรรมการเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาวินิจฉัยได้ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการจะกำหนด

ข้อ ๑๕ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในรายละเอียดได้ ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๒๐ ให้ปฏิบัติที่ดินจังหวัดรายงานผลการดำเนินการและความก้าวหน้าของงานตลอดทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ไปยังคณะกรรมการเพื่อทราบทุก ๆ ๔ เดือน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๓

พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานคณะกรรมการปฏิบัติที่ดินเพื่อเกษตรกรรม